

Toespraak

van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn ter gelegenheid van het afscheid van M.J.M. Kox, oud-senator en nestor van de Eerste Kamer

datum 13 februari 2024

Meneer Kox,

Sinds vannacht twaalf uur bent u geen lid meer van deze Kamer. U regisseerde uw vertrek precies zo, dat de SP geen dag zonder lege zetel zou komen te zitten. Want straks, na dit afscheid, zal de Kamer uw opvolger installeren.

Het toont maar weer eens aan dat u bij uitstek onze Kieswet kent, zoals u vele bestuurlijke wetten en parlementaire regels tot in de details beheerst. Het is een van de redenen waarom de collega's en ik de afgelopen jaren dan ook met regelmaat naar u keken als we advies nodig hadden of zeker wilden weten 'hoe het nou ook weer zat'. Het past ook bij de rol van nestor van de Eerste Kamer die u sinds de Kamerwisseling van 2019 vervulde.

'Van activist tot nestor' zou een passende omschrijving zijn van de ruim twintig jaar dat u lid bent geweest van de senaat. Voor alle zekerheid voeg ik daaraan toe, opdat er geen misverstanden over bestaan, dat u altijd activist bent gebleven, ook toen u het langstzittende Kamerlid was; u was activist buiten de Kamer en actief binnen de Kamer waarbij u zich bediende van alle instrumenten die Kamerleden ten dienste staan. Laat ik dat met twee voorbeelden illustreren:

In 2008 interpelleerde u minister Ter Horst van Binnenlandse Zaken over eventuele strijdigheid met de Grondwet van interne partijregels van de SP rond de Eerste Kamerverkiezingen van 2007.

En ruim drie jaar geleden, in 2020, interpelleerde u opnieuw. Dit keer moest minister Ollongren naar de Kamer komen, de verre ambtsopvolger van Ter Horst op het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het leidde uiteindelijk tot een aangenomen motie van afkeuring over Ollongrens weigering om moties van de Eerste Kamer uit te voeren die vroegen om een tijdelijke huurstop vanwege betalingsproblemen bij huurders tijdens de coronacrisis.

Maar niet alleen binnen de muren van de Eerste Kamer was u actief, ook daarbuiten, in het bijzonder in de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. De eerste vier jaar als plaatsvervangend lid, en vanaf 2007 tot afgelopen maand als vast lid. De kroon op uw werk als lid van de PACE, zoals de afko luidt, waren de afgelopen twee jaar waarin u als President van de Assemblee optrad.

Vlak na uw aantreden in januari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en werd u geconfronteerd met een Raad van Europa waarin beide landen vertegenwoordigd waren. In maart van dat jaar heeft de Assemblee unaniem uw voorstel overgenomen om Rusland het lidmaatschap te ontnemen.

Bij uw afscheid als President vorige maand kreeg u van de nieuwe, Griekse voorzitter een prent van de oude agora in Athene cadeau omdat u de Assemblee regelmatig vergeleek met een agora, een plek voor vreedzame discussies.

Meneer Kox, beste Tiny,

Afgelopen vrijdag voorspelde je op de radio wat mijn laatste zinnen ter afscheid zouden zijn. Weer die regie! Eens zien of dat klopt...

Tiny, in alles wat je in en namens de Kamer hebt gedaan, komt een aantal elementen steeds terug: je vasthoudendheid, maar ook je realiteitszin: je verstond de kunst van het haalbare. En je humor, geregeld ook licht ironisch, waarmee je menig debat – ook op dit rostrum – in goede banen leidde. We zullen je warmte en betrokkenheid, en niet te vergeten je vriendschap over grenzen van fracties en partijen heen, gaan missen.

datum 13 februari 2024

blad 2

Het was een genoegen je de afgelopen twintig jaar en acht maanden in ons midden te hebben.

Ik wens je, en ik weet zeker dat ik namens iedereen hier spreek en zeker ook namens mijn ambtsvoorgangers, alle goeds toe.

Collega's,

Ik deel aan de Kamer mee dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om de heer Kox te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Ik heb de eer die onderscheiding te mogen overhandigen. Daarom vraag ik de heer Kox om voor het rostrum te komen staan.